

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/145/2001

WAKACYJNY WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2001

W porównaniu z rokiem ubiegłym nie zmienił się odsetek rodzin, które wszystkim swoim dzieciom zapewniły w czasie wakacji przynajmniej tygodniowy wypoczynek (41%). Podobnie jak rok temu, niemal połowa ankietowanych mających dzieci w wieku szkolnym (46%) przyznała, że wszystkie dzieci pozostały w domu. Co ósma rodzina (12%) wysłała na wakacje tylko część dzieci¹.

Tabela 1

Czy w tym roku Pana(i) dziecko(dzieci) w wieku szkolnym wyjechało(ły) na przynajmniej tygodniowy wypoczynek wakacyjny?	Wskazania respondentów mających dzieci w wieku szkolnym								
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	w procentach								
Tak, wszystkie dzieci wyjechały	37	45	43	40	48	46	47	41	41
Tak, ale nie wszystkie wyjechały	8	13	8	14	13	7	8	11	12
Nie, wszystkie dzieci pozostały w domu	55	42	49	46	39	48	45	48	46

Im badani są lepiej wykształceni i lepiej oceniają własne warunki materialne, tym częściej deklarują, że na przynajmniej tygodniowy wypoczynek wyjechały wszystkie ich dzieci. Odpoczywały przede wszystkim dzieci osób z wyższym wykształceniem (77%), mieszkających w dużych i wielkich miastach (odpowiednio 60% i 85%), osiągających wysokie dochody (81%) i dobrze oceniających własne warunki materialne (69%). Na wypoczynek nie wyjechały głównie dzieci rolników (75%), mieszkańców wsi (62%), respondentów o najniższych dochodach (65%), źle oceniających swoje warunki materialne (57%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (136) przeprowadzono w dniach 13-16 września 2001 roku na liczącej 1225 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

W stosunku do ubiegłego roku nie uległy większym zmianom przyczyny pozostania dzieci w wieku szkolnym w domu. Wzrósł jedynie odsetek respondentów, którzy nie zapewnili dzieciom wypoczynku, ponieważ są one za małe na samodzielny wyjazd, a dorośli z różnych względów nie mogli z nimi wyjechać.

Tabela 2

Dlaczego Pana(i) dziecko (dzieci) nie wyjechało(ły) na wypoczynek wakacyjny? Proszę wskazać najważniejsze przyczyny.	Wskazania respondentów, których dzieci w wieku szkolnym nie wyjechały na wakacje			
	1998 (N=209)	1999 (N=186)	2000 (N=196)	2001 (N=227)
	w procentach			
Brakowało pieniędzy	76	80	79	80
Dziecko (dzieci) jest (są) za małe na samodzielny wyjazd, a dorośli z różnych względów nie mogli wyjechać	30	19	19	25
Brak było możliwości zorganizowanego wyjazdu (nie było organizacji wyjazdu ze strony szkoły, brak było instytucji, która zajęłaby się organizacją wyjazdu)	21	21	26	23
Dziecko (dzieci) było(y) potrzebne do pomocy w domu (np. przy żniwach, starsze opiekowały się młodszymi)	13	20	18	12
Dziecko (dzieci) nie musi (nie muszą) wyjeżdżać na wakacje	12	6	6	3
Dziecko (dzieci) miało(ły) obowiązki szkolne (np. egzaminy, praktyki)	2	4	6	3
Stan zdrowia dziecka (dzieci) nie pozwalał na wyjazd	5	7	1	0
Dziecko (dzieci) zostało(ły) w domu za karę (złe zachowanie, złe wyniki w nauce)	0	0	0	0
Inne przyczyny	13	9	10	13
Odsetki nie sumują się do 100, gdyż respondenci mogli wskazać więcej niż jedną przyczynę.				

Tak jak w przypadku dorosłych spędzających urlopy w domu, podstawowym powodem pozostania dzieci w miejscu zamieszkania w czasie wakacji był brak pieniędzy (80%). Do pomocy w domu potrzebne były głównie dzieci osób, które pracują lub mieszkają na wsi (38% wskazań wśród rolników, 35% wśród pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych, 21% wśród mieszkańców wsi). Podobnie jak w ubiegłych latach liczebność respondentów, których dzieci nie wyjechały na wakacje, jest zbyt mała, aby można było z tego wysnuwać daleko idące wnioski.

WAKACYJNA PRACA DZIECI I MŁODZIEŻY

Praca najmłodszych dzieci (w wieku od 7 do 12 lat) tradycyjnie nie zyskuje aprobaty. Większość ankietowanych (75%) uważa również, że dzieci mające od 13 do 15 lat nie powinny pracować w czasie wakacji. Natomiast wakacyjną pracę młodzieży szkolnej w wieku od 16 do 19 lat akceptuje ponad cztery piąte respondentów (83%). Zgoda na pracę nastolatków z tej grupy wiekowej jest tak powszechna, iż można sądzić, że znaczny spadek odsetka starszej młodzieży podejmującej podczas wakacji prace zarobkowe wynika w większej mierze ze zmniejszenia się możliwości znalezienia takich prac niż ze zmian obyczajowych.

Opracowała

Anna GRUDNIEWICZ

A N E K S

Tabela 1. Czy w tym roku Pana(i) dziecko (dzieci) wyjechało(ły) na przynajmniej tygodniowy wypoczynek wakacyjny?
1 - Tak, wszystkie dzieci wyjechały; 2 - Tak, ale nie wszystkie wyjechały; 3 - Nie, wszystkie dzieci pozostały w domu

Odpowiedzi osób mających dzieci w wieku od 7 do 19 lat
(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	41	12	46	388
Płeć				
Mężczyźni	40	13	47	180
Kobiety	43	12	46	209
Wiek				
18-24 lat	13	0	87	3
25-34	52	12	37	73
35-44	35	14	51	188
45-54	46	10	44	118
55-64	36	14	49	7
65 lat i więcej	100	0	0	0
Miejsce zamieszkania				
Wies	24	14	62	142
Miasto do 20 tys.	36	13	52	47
20-100 tys.	37	11	51	79
101-500 tys.	60	11	28	89
501 tys. i więcej mieszk.	85	8	7	32
Wykształcenie				
Podstawowe	14	23	64	48
Zasadnicze zawodowe	34	13	52	159
Średnie	48	7	45	137
Wyższe	77	13	10	44
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	67	10	23	38
Prac. umysł. niez. szczebla	65	4	31	46
Pracownicy fiz.-umysł.	45	14	40	44
Robotnicy wykwalifikowani	34	11	55	56
Robotnicy niewykwalifik.	29	32	39	21
Rolnicy	12	13	75	39
Pracujący na własny rach.	78	14	8	24
Bierni zawodowo				
Rencisci	33	9	57	24
Emeryci	51	0	49	6
Bezrobotni	22	19	59	64
Gospodynie domowe i inni	43	0	57	26
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	55	8	37	106
spółce właścicieli	44	15	41	44
prywatnych i państwa	53	17	29	81
sekt. pryw. poza rolnict.	12	11	76	43
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	17	18	65	76
276-399	37	16	47	52
400-549	43	8	50	96
550-799	57	8	35	23
Powyżej 799 zł	81	7	12	43
Ocena własnych war. mater.				
złe	29	13	57	156
Średnie	42	13	45	168
Dobre	69	7	23	64
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	23	0	77	7
Raz w tygodniu	34	14	52	223
1-2 razy w miesiącu	45	15	40	51
Kilka razy w roku	55	8	37	79
W ogóle nie uczestniczy	58	8	34	27
Poglądy polityczne				
Lewica	46	8	46	130
Centrum	38	10	52	116
Prawica	43	13	44	69
Trudno powiedzieć	38	21	41	73

Tabela 2. Czy uważa Pan(i), że dzieci w wieku od 16 do 19 lat powinny czy też nie powinny pracować zarobkowo podczas wakacji?
(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	83	13	4	1223
Płeć				
Meżczyźni	83	13	4	583
Kobiety	83	13	4	640
Wiek				
18-24 lat	84	11	5	189
25-34	86	10	5	221
35-44	87	12	1	225
45-54	81	17	2	245
55-64	82	10	7	149
65 lat i więcej	78	18	4	194
Miejsce zamieszkania				
Wies	87	11	2	442
Miasto do 20 tys.	84	14	3	154
20-100 tys.	82	13	5	239
101-500 tys.	78	18	4	249
501 tys. i więcej mieszk.	82	10	8	140
Wykształcenie				
Podstawowe	83	13	4	326
Zasadnicze zawodowe	85	12	3	381
Średnie	82	14	4	407
Wyższe	80	15	4	109
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	91	9	0	74
Prac.umysł.hiz.szczebła	78	16	6	97
Pracownicy fiz.-umysł.	90	10	0	102
Robotnicy wykwalifikowani	78	19	3	122
Robotnicy niewykwalifik.	78	13	9	42
Rolnicy	90	8	2	71
Pracujący na własny rach.	91	7	2	39
Bierni zawodowo				
Renciści	80	16	4	148
Emeryci	79	15	5	218
Uczniowie i studenci	82	9	9	92
Bezrobotni	89	9	2	157
Gospodynie domowe i inni	78	17	5	61
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	83	14	4	184
społce właścicieli	80	17	3	89
prywatnych i państwa	87	11	2	212
sekt. pryw. poza rolnict.	86	10	4	86
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	86	13	1	160
276-399	83	15	2	116
400-549	87	11	2	239
550-799	83	15	2	156
Powyżej 799 zł	80	17	4	214
Ocena własnych war. mater.				
Złe	84	13	3	466
Średnie	83	13	5	576
Dobre	82	15	2	182
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	83	11	5	68
Raz w tygodniu	85	12	3	632
1-2 razy w miesiącu	81	16	3	180
Kilka razy w roku	81	13	6	222
W ogóle nie uczestniczy	78	18	4	120
Poglądy polityczne				
Lewica	83	14	3	372
Centrum	84	13	3	337
Prawica	84	12	4	247
Trudno powiedzieć	81	12	7	267